

ÎNCHEIERE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Maria Ghervas

Judecătorii: Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursurilor declarate de Societatea pe Acțiuni „Valinvest” și de Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Valinvest” împotriva Consiliului raional Ștefan Vodă, publicației periodice-ziarul „Prier” și Gaju Valeriu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” cu privire la aplicarea sechestrului pe bunuri, încasarea datoriei, a penalităților și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Valinvest”, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Ștefan Vodă din 21 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 29.04.2014, reclamanta Societatea pe Acțiuni „Valinvest” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Ștefan Vodă, publicației periodice-ziarul „Prier” și Gaju Valeriu Nicolae, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” cu privire la aplicarea sechestrului pe bunuri, încasarea datoriei în sumă de 98589,29 lei, a penalităților în sumă de 35492,14 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta Societatea pe Acțiuni „Valinvest” a indicat că, la data de 02.01.2009, ÎS Publicația periodică „Prier” a încheiat un contract de arendă prin care a arendat spații de producere, garaj și officii de la SA „Tipografia Ștefan Vodă”. Potrivit contractului nu a fost prevăzut un tarif fix pentru plata de arendă, deoarece pârâții sunt instituții bugetare și pentru ei a fost aplicat cuantumul anual și coeficienții respectivi prevăzuți la Bugetul R. Moldova pentru anii 2010-2013. Modul de calcul a plății pentru chirie nu a fost contestat de pârâți.

De asemenea, reclamanta Societatea pe Acțiuni „Valinvest” a indicat că, începând cu data de 01.01.2010, pârâții au încetat să achite plata de chirie, la acel moment datoria formată era de 29243,81 lei. Pentru perioada anilor 2010-2012 și 7 luni din anul 2013 suma datoriei a crescut la 98589 lei, din aceste considerente SA „Tipografia Ștefan-Vodă” a intrat în incapacitate de plată.

Drept rezultat, Inspectoratul Fiscal de Stat Ștefan-Vodă a blocat contul bancar al SA „Tipografia Ștefan Vodă” și în final a fost sistată activitatea întreprinderii. În aceste condiții SA „Tipografia Ștefan Vodă” a intervenit după ajutor la acționarul său principal SA „Valinvest” care a semnat acordul de cesiune al creanței din

02.12.2013 și a preluat datoria față de SA „Tipografia Ștefan Vodă”.

A mai menționat reclamanta SA „Valinvest” că ÎS Publicația periodică „Prier” este fondată și aparține Consiliului raional Ștefan Vodă. Finanțarea activității se efectuează din bugetul Consiliului raional reieșind din Statutul Publicației periodice-ziarul „Prier”. Pentru activitatea publicației periodice poartă răspundere redactorul-șef SA „Valinvest” care a atenționat pîrîții ÎS Publicația periodică „Prier”, Consiliul raional Ștefan Vodă, Gaju Valeriu în ordine de somație depre necesitatea obligatorie de eliberare a încăperilor ocupate și achitarea datoriilor conform contractului de arendă, la ce pârâții nu au reacționat.

Reieșind din faptul că la acțiunile întreprinse de reclamanta SA „Valinvest” pentru a soluționa litigiul pe cale amiabilă pîrîții nu au reacționat și nu au achitat suma datoriei, iar conform contractului de arendă, solicită dispunerea încasării în mod solidar a datoriilor acumulate

Prin hotărârea Judecătoriai Ștefan Vodă din 21 decembrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 20.01.2016, apelanta SA „Valinvest” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriai Ștefan Vodă din 21 decembrie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Valinvest”, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Ștefan Vodă din 21 decembrie 2015.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că, prima instanță întemeiat a conchis că contractul de arendă f/n din 02.01.2009, pe care reclamanta SA „Valinvest” și-a întemeiat acțiunea, privind încasarea datoriei în sumă de 98589,29 lei, a penalităților în sumă de 35492 lei în mod solidar de la Consiliul raional Ștefan Vodă, ÎS Publicația periodică-ziarul „Prier” și Gaju Valeriu Nicole, nu produce efecte juridice, deoarece ca act juridic nu întrunește cerințele prevăzute de art. 195, 199, 210, 214 Cod Civil, care stabilesc condițiile de valabilitate a actului juridic, și anume manifestarea voinței, consimțământul, semnătura, cît și starea obligatorie în ordinea stabilită de Lege.

Conform prevederilor art.911 Cod Civil, arenda este contractul încheiat între o parte - proprietar, uzufructuar sau un alt posesor legal de terenuri și de alte bunuri agricole (arendator) - și altă parte (arendăș) cu privire la exploatarea acestora pe o durată determinată și la un preț stabilit de părți. Prin acordul părților, dispozițiile cu privire la arendă se aplică și la locațiunea altor imobile. Contractul de arendă se aplică în modul corespunzător dispozițiilor cu privire la locațiune în măsura în care prezentul capitol nu prevede altfel.

În temeiul prevederilor art.876 Cod Civil, contractul de locațiune a unui bun imobil trebuie să fie întocmit în scris. Contractul de locațiune a unui bun imobil pe un termen ce depășește 3 ani trebuie înscris în registrul bunurilor imobile. Nerespectarea acestei reguli are ca efect inopozabilitatea contractului față de terț.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță justificat a conchis că prin prisma prevederilor art. 876 Cod Civil, contractul de locațiune urmează a fi semnat chiar dacă conform art. 210 alin. 4) Cod Civil din cauza unei deficiențe fizice, boli sau din alte cauze, persoana nu poate semna cu propria mină actul juridic, atunci, în

baza împuternicirii date de ea, actul juridic poate fi semnat de o altă persoană. Semnătura terțului trebuie să fie certificată de notar sau de o altă persoană împuternicită prin lege, arătându-se cauza în a cărei virtute cel care a încheiat actul juridic nu a putut semna cu propria mână.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că nefiind semnat și înregistrat un asemenea contract de arendă, nu poate să nască careva obligațiuni și drepturi în părțile litigiului respectiv.

În afară de aceasta, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiată a conchis că contractul menționat a fost prelungit unilateral de către SA „Tipografia Ștefan Vodă” în lipsa unui acord comun, acord adițional care urma să fie parte integrală a contractului de bază și astfel, nu produce efecte juridice și nu poate fi apreciat ca probă la calcularea plății de arendă din 02.01.2009.

Totodată, instanța de apel a menționat că în speța dedusă judecății, pe anii 2010-2012 și pe 7 luni a anului 2013, perioadă pentru care reclamanta SA „Valinvest” solicită încasarea plăților de arendă, între părți nu au fost încheiate contracte de arendă.

La 03 martie 2017 Societatea pe Acțiuni „Valinvest” a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, repunerea în termen a cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de apel cât și instanța de fond au apreciat arbitrar probele anexate la dosar, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Instanța de apel urma să aplica prevederile art. 512 alin.(1), art.513, art.572, art. 875, art.884, art.904-905, art.910 Cod civil.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei integrale din 23 noiembrie 2016 la data de 26 decembrie 2016, (f.d.117, vol.II), însă la materialele dosarului lipsește dovada recepționării deciziei instanței de apel, prin urmare recursul declarat la data de 03 martie 2017 se consideră a fi depus în termen.

La 03 martie 2017 Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, repunerea în termen a cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Totodată, Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” a solicitat și casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2016.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de apel cât și instanța de fond au apreciat arbitrar probele anexate la dosar, și normele de drept procesual au fost încălcate și aplicate eronat.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei integrale din 23 noiembrie 2016 la data de 26 decembrie 2016, (f.d.117, vol.II), însă la materialele dosarului lipsește dovada recepționării deciziei instanței de apel, prin urmare recursul declarat la data de 03 martie 2017 de către Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Societatea pe Acțiuni „Valinvest” și de Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În ce privește recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Valinvest” împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Valinvest”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În ce privește recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Conform art. 433 lit. c) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Conform art. 430 alin. (1) CPC, sînt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces.

Conform art. 429 alin. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374.

La caz se constată că prin hotărârea Judecătoriei Ștefan Vodă din 21 decembrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel, Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” la 03 martie 2017 a declarat recurs, solicitând admiterea lui, repunerea în termen a cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La acest segment se va remarca că prin decizia instanței de apel din 23 noiembrie 2016, casarea cărei se solicită prin prezentul recurs, a fost examinat și respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Valinvest”.

Prin urmare, Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” nu este în drept să declare recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care hotărârea primei instanțe a fost menținută, or art. 429 alin. (4) CPC direct statuează că nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

În acest sens urmează a se ține cont și de hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Manuel da Silva Reis contra Portugaliei din 11 ianuarie 2005, prin care un capăt de plângere a fost declarat inadmisibil ca urmare a neepuizării căilor interne de atac, și anume neexercitarea de către reclamânți din culpa lor a căii de atac apelul.

Articolele 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă obligă participanții la proces să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Valinvest” și Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă”.

În conformitate cu art. art. 431 alin. (2), 433 lit. a), c), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Valinvest” și Societatea pe Acțiuni „Tipografia Ștefan Vodă” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru